

Asia: VN/1984/2019

Lausuntopyyntö työryhmämietinnöstä: Seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus

Vapaaehtoisuuden puutteeseen perustuva sääntely

Mitä mieltä olette ehdotuksesta säätää raiskauksen ja muiden seksuaalirikosten keskeiseksi tunnusmerkistökijäksi vapaaehtoisuuden puute ehdotuksen mukaisesti?

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää suostumuksen puutteen ehdotusta selkeänä, uhrin oi-keusturvaa parantavana lisäyksenä ja siksi kannatettavana.

Mitä mieltä olette ehdotetuista säännöksistä, jotka koskevat tilanteita, joissa teon kohteella ei ole mahdollisuutta muodostaa tai ilmaista tahtoaan (rikoslain 20 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohta ja 3 §:n 2 momentin 2 kohta)?

-

Muut aikuisiin kohdistuvat seksuaalirikokset

Mitä mieltä olette ehdotetusta seksuaalisen kajoamisen törkeän tekemuodon säätämisestä?

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää perustelua hyvänä ja kannattaa ehdotusta. Istanbulin sopimuksen 46 artiklan huomiointi raskauttavina seikkoina tulisi kuitenkin tehdä.

Mitä mieltä olette ehdotetusta seksuaalista hyväksikäyttöä koskevasta säännöksestä?

-

Mitä mieltä olette seksuaalista ahdistelua koskevan säännöksen soveltamisalan ehdotetusta laajennuksesta?

Ehdotuksen voidaan katsoa lisäävän tekoatapojen kattavuutta ja on kannatettava.

Mitä mieltä olette ehdotetusta seksuaalisen kuvan luvaton levittämistä koskevasta säännöksestä?

On sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta kannatettava lisäys. Seksuaalisen kuvan tai kuvataallenteen luvaton levittäminen on merkittävä ihmisen yksityiselämää koskeva loukkaus.

Mitä mieltä olette sukupuoliyhteyden määritelmän ehdotetusta laajentamisesta?

Lisäys on esitetyllä tavalla kannatettava.

Muita aikuisiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin liittyviä huomioita?

-

Lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset

Mitä mieltä olette ehdotuksesta säätää lapsiin kohdistuvia tekoja koskevat säännökset omaksi kokonaisuudekseen?

Sosiaali- ja terveysministeriö on aiemminkin puoltanut lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten rangaistusten kiristämistä ja pitää ratkaisua selkeyttävänä ja hyvänä jatkumona törkeimpien lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten rangaistuksia koskevan hallituksen esityksen (212/2018) linjalle. Lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa erityiseen lasten suojeluun ja on hyvä, että lapsiin kohdistuneet teot arvioidaan lasten erityisyyden huomioivalla tavalla, kuten myös Lanzaroten ja Istanbulin sopimukset velvoittavat. 12-16 –vuotiaiden kohdalla STM katsoo, että seksuaalirikosten tunnusmerkistöjä olisi hyvä vielä hyvä täsmentää ja kiinnittää huomiota siihen, että tosiasiallisesti ei kavenneta rangaistusvastuuta ja heikennetä lapsen oikeusturvaa nykytilaan verrattuna.

Mitä mieltä olette lapsenraiskausta koskevasta säännöksestä?

Vaara lapsen kehitykselle on olennainen huomioitava merkistö aikuisia vastaavien merkistöjen lisäksi. Alle 12-vuotiaiden lasten kohdalla ehdotuksessa esitettyä ehdotonta ikärajaa STM pitää perusteltuna.

Mitä mieltä olette seksuaalista kajoamista lapseen koskevasta säännöksestä?

-

Mitä mieltä olette sukupuolilyhteyksien ja seksuaalisten tekojen säätämisestä rangaistavaksi sellaisenaan lapsenraiskauksena tai seksuaalisena kajoamisena lapseen, kun ne kohdistuvat alle 12-vuotiaaseen lapseen?

STM pitää olennaisena sitä, että lapsia suojellaan lainsäädännöllä. On myös olennaista, että lapsen ikä- ja kypsyysero otettaisiin huomioon teon rangaistavuuden määrittelyssä, koska yksin ikä vuosina ei ole lapsen oikeuksia katsoen riittävä määre. STM puoltaa ehdotusta siitä, että 12 vuotta nuorempien kohdalla ei jatkossa tarvitsisi arvioida lapsen osallistumisen vapaaehtoisuutta.

Mitä mieltä olette muutoksista paritusta koskevaan sääntelyyn?

-

Mitä mieltä olette muutoksista lasta seksuaalisesti esittäviä kuvia koskevaan sääntelyyn?

Säännöksen sisällöllinen laajennus koskemaan myös yksittäisten kuvien ja tallenteiden le-vitystä on sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta kannatettava.

Muita lapsiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin liittyviä huomioita?

-

Rangaistukset

Mitä mieltä olette ehdotetuista rangaistusasteikoista?

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole huomautettavaa rangaistusasteikkoa koskien ja pitää esitystä kannatettavana.

Muut huomiot

Huomioita esityksen arvioituihin vaikutuksiin liittyen?

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää hyvänä, että lapsivaikutuksia on erikseen arvioitu. Vaikutukset nuoriin on arvioitu syvällisemmin kuin pienempiin lapsiin.

Huomioita muihin lakeihin ehdotettuihin muutoksiin liittyen?

-

Muita huomiota liittyen esitettyihin lakiehdotuksiin?

-

Malja Marjo
Sosiaali- ja terveysministeriö - TUTO/HYT